

למה דווקא אהרון זכה ליארציט בתורה?

דברים לשולחן שבת

אהבה גם לרשע

אבל אהרון הלך הרבה יותר רחוק, הוא נתן אהבה גם למי שעל פי ההלכה צריך לשנאותו.

המדרש מספר שכשאהרן שמע על אדם חוטא, במקום להתרחק ממנו כמו כולם, הוא היה מחבק אותו ואומר: "כמה אני אוהב אותך! כמה פוטנציאל יש בך!". אותו אדם היה מתמלא בכוח מהחיבוק של אהרון. למחרת, כשהיצר הרע היה מפתה אותו לחטא, הוא היה אומר לעצמו: "איך אאכזב את אהרון? איך אשבור את האמון שלו?" וכך אהרון השיב אנשים בתשובה דרך אהבה טהורה.

כדברי בעל התניא בפרק לב: "מצווה לשנאותם ומצווה לאהבם גם כן ושניהם הם אמת: שנאה מצד הרע שבהם ואהבה מצד הטוב שבהם". אהרן הכהן באהבתו הגדולה הרעיף אהבת חנינם ללא גבולות על הטוב שיש ב"רשעים" והחזירם בתשובה.

מדוע דווקא עכשיו?

זוהי הסיבה שהתורה מציינת את יום פטירת אהרון בפרשתנו: "ישנה הדגשה מיוחדת לקשר בין חורבן הבית למיתת אהרון: מיתת אהרון הייתה בחודש החמישי באחד לחודש, סמל האחדות, וכך הסיבה לחורבן השני הייתה שנאת חנינם והתיקון הוא 'הוי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום' -- אהבת חנינם".

אהרן זכה לציון מועד פטירתו בתורה ודווקא בפרשת מסעי, הנקראת תמיד לפני או בתחילת חודש אב, כי הוא מלמד אותנו שבימי החורבן, כשיש שנאת חנינם בהידור - האהבה צריכה להיות בהידור כפול.

איך לאהוב? כמוך! תשפוט את הזולת באותה גישה אהבה שהנך שופט את עצמך. תפעיל כלפיו את אותו קנה מידה של "על כל פשעים תכסה אהבה". כשהזולת פוגע בך - תעצור רגע ותשים את עצמך במקומו. איך הייתה רוצה שיפרשו את המעשה שלך אילו היית במקומו?

השבת הקרובה מזמנת מפגש נדיר: ראש חודש אב חל בשבת פרשת מסעי, בה נקרא על פטירת אהרון הכהן ש"מת בחודש החמישי באחד לחודש" - בדיוק בראש חודש אב. אבל הנה התמיהה הגדולה: אהרון הוא האדם היחיד בכל התנ"ך שהתורה מגלה את יום פטירתו המדויק. למה?

התנ"ך לא מציין ימי פטירה של איש. לא של אברהם או שרה, לא של יוסף או דוד, ואפילו לא של משה רבנו. רק אהרון זוכה לכבוד מיוחד זה. למה? כי יום הפטירה הוא מועד התייחדות עם דמות הצדיק ושאיתב השראה ממנו, והתורה רוצה שנזכור את אהרון דווקא בתחילת חודש אב - לפני ימי החורבן - כי הוא מחזיק את המפתח לגאולה.

האהבה שהפכה את העולם

הפעם הראשונה בה אהרן מוזכר בתורה הייתה כשהקב"ה שלח את משה להיות מנהיג ישראל, משה מתנגד ואומר "שלח נא ביד תשלח" - שלח ביד מי שאתה רגיל לשלוח, ביד אהרון שהיה הנביא כל השנים כשאני הייתי במדיין.

הקב"ה עונה ומגלה את טיבו של אהרון: "אהרון אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא, וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בליבו!". אהרון היה הנביא הקודם, המועמד הטבעי למנהיגות, ופתאום מגיע אחיו ולוקח את התפקיד. איך הוא מגיב? "ושמח בליבו"! לא רק שהוא לא מקנא - הוא שמח באמת. הוא הופך להיות "המתרגם" של משה במשך שנה שלמה במצריים, פועל כמספר שתיים של אחיו הקטן, ולא קם לזעוק "מה פתאום אתה ולא אני?".

אך אהרון לא הסתפק בזה, אלא עסק והצליח להשכין שלום בכל חלקי העם. מסופר במדרש שאהרון היה הולך לבעל שכעס על אשתו ואומר לו: "פגשתי אתמול את אשתך ואין לה חיים. היא בוכה על שטעתה והרחיקה אותך". אחר כך היה הולך אל האישה ואומר לה את אותו הדבר, ומתוך כך היה מפשר בין הצדדים.

שאלות לדיון משפחתי

שאלות לבוגרים:

1. מתי בחיים שלכם הרגשתם שמישהו נתן לכם "אהבת חינם" - אהבה שלא הגיעה לכם לפי החשבון הישר?
2. איך אפשר ליישם את עקרון ה"כמוך" בזוגיות או בחינוך ילדים? תנו דוגמאות מעשיות.
3. חשבו על מישהו שקשה לכם איתו. איך הייתם מפרשים את התנהגותו אילו הייתם במקומו?
4. איך מוצאים את האיזון בין לאהוב את כל ישראל לבין לא להתפשר על ערכים חשובים?
5. מתי הרגשתם שאהבה "כיסתה על פשעים" - שלכם או של אחרים?

שאלות לילדים:

6. תספרו על פעם שרבתם עם חבר ואחר כך השלמתם. איך חזרתם להיות חברים?
7. איך אפשר לעזור לשני ילדים שמתקוטטים להפסיק לריב ולהיות חברים?
8. איך אפשר להראות אהבה למישהו שעשה משהו לא יפה?
9. ה אתם עושים כשיש ילד בכיתה שלכולם קשה איתו?
10. תחשבו על מישהו שאתם קצת כועסים עליו. איך אתם חושבים שהוא מרגיש מבפנים?

סיפור לשבת

משפחה חרדית עברה משבר ואחד מילדיה ירד מדרך התורה וניתק את הקשר עם משפחתו. פעם עבר בתחנה מרכזית בתל אביב ונתקל בדוכן חסידי חב"ד שמציעים להניח תפילין. עמד שם חסיד מבוגר ובעל נפש עמוקה, הרב אברהם ליסון והציע לו לפשוט את השרוול. הבחור דחה אותו בכעס, אבל ר' אברהם התחנן: 'אני אדם מבוגר והעמידה קשה לי, אין יותר מדי אנשים שניגשים היום, תעשה טובה ותניח תפילין'. לעשות טובה הוא היה מוכן והגיש את הזרוע.

הם נכנסו לשיחה לבבית ונוצר ביניהם קשר. ר' אברהם הזמין אותו לשבת בכפר חבד והוא בא עוד פעם ועוד פעם, עד שחידש את הקשר עם משפחתו. אביו היה שייך לחוגי המתנגדים, אבל כאדם הגון ומכיר טובה הוא נסע לרבי להגיד תודה על הצלת בנו. האב הודה מעומק הלב ואף ביקש סליחה על שזלזל בעבר בדרכי חב"ד, ואז ביקש לשאול מתעלומות לבבו:

"הרי כתוב שצריך לשנוא את הרשעים ואיך חסידי חב"ד מקרבים אותם?". הרבי ענה כך: "תחשוב על מה שאתה חווית. כאשר בנך ירד מהדרך, כעסת מאוד והרחקת אותו, אבל התפללת בתחנונים שהוא ישוב לדרכו הישרה. כעסת על מה שהוא עושה, אבל נשארת קשור אליו. גם הקב"ה כך: כל יהודי הוא בן יחיד של הקב"ה ולצד הצער ממעשיו הרעים, הקב"ה אינו מוותר עליו ומייחל שישוב בתשובה. לכן חסידי חב"ד אינם מוותרים על אף יהודי ומתאמצים להשיבו הביתה".

הנה כי כן: כאשר מדובר בנך שלי, אני יודע שהוא הרבה יותר מהלכלוך שבו. אבא ואימא יודעים כי מתחת לפגם יש יהלום של קדושה. כך הקב"ה רואה ביהודי את עצמו. את שם הוי', את צלם האלוקים שדומה לעליון. לכן למרות שמצד אחד, כבוד ה' הוא לשנוא את הרשע, הנה מצד שני, באותה מידה, כבוד ה' הוא לאהוב את צלם האלוקים שבו. הוא בן של מלך ואיך אפשר להרחיקו?